

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Anna Viljanen

MAAKUNTAUUDISTUS – MIKÄ, MIKSI, MITEN

Case: Pohjanmaa

Liiketalous

2018

TIIVISTELMÄ

Tekijä	Anna Viljanen
Opinnäytetyön nimi	Maakuntauudistus – Mikä, Miksi, Miten Case: Pohjanmaa
Vuosi	2018
Kieli	suomi
Sivumäärä	37
Ohjaaja	Mika Kärkkäinen

Opinnäytetyön aiheena on maakuntauudistus, yksi Suomen historian suurimmista hallinnon ja toimintatapojen uudistuksista. Uudistuksen on tarkoitus astua voimaan 1.1.2020. Eduskunta päättää sote- ja maakuntauudistuksesta ja niitä koskevista lakiuudistuksista kesällä 2018. Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, mikä maakuntauudistus on, miksi se halutaan toteuttaa ja miten se vaikuttaa kunnan ja maakunnan tarjoamiin palveluihin.

Tutkimus on toteutettu lainopillista tutkimusmenetelmää käyttäen. Teoria pohjautuu olemassa olevaan lainsäädäntöön, hallituksen esitykseen, valtiovarainministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön uudistusta koskeviin materiaaleihin sekä viranomaisten ja kaupungin kuvauksiin omasta toiminnastaan. Lisäksi teorian tueksi tutkimuksessa on käytetty maakuntauudistuksen valmistelijoiden haastatteluista saatua materiaalia.

Tutkimuksesta selviää maakuntauudistuksen keskeisimmät muutokset sekä valtakunnallisesti että Pohjanmaan alueella. Muutoksen yksityiskohtiin ei paneuduta, vaan luodaan kattava yleiskuva. Tulosten mukaan muutoksen kuntalaisten arkeen ovat melko huomaamattomia, suurimmat muutokset tulevat tapahtumaan viranomaisissa. Useat eri viranomaiset yhdistyvät yhdeksi viranomaiseksi – maakunnaksi. Julkista hallintoa selkeytetään ja kansalaisten vaikutusmahdollisuuksia lisätään maakuntavaaleilla, joilla valitaan maakuntavaltuusto. Yksi uudistuksen onnistumisen kannalta tärkein osa-alue on digitalisaatio. Digimuutoksen myötä suurin osa julkisista palveluista on tarkoitus tarjota ensisijaisesti sähköisenä. Tämä vaatii paljon töitä niin valtiolta kuin maakunniltakin. Mikäli uudistus toteutuu tällaisenaan, tullaan seuraavina vuosina näkemään todella merkittäviä muutoksia julkisessa hallinnossa ja palveluissa.

ABSTRACT

Author	Anna Viljanen
Title	Regional Reform – What, Why, How Case: Ostrobothnia
Year	2018
Language	Finnish
Pages	37
Name of Supervisor	Mika Kärkkäinen

The subject area of this thesis was regional reform. The regional reform will be one of the largest changes in governing and procedures renewals in the Finnish history. The reform is set to come into effect on 1.1.2020. The Finnish Parliament will decide on the reform on health and social services and the regional reform and the law regarding the reforms will be changed in the summer of 2018. The objective of this thesis was to study what the regional reform is, why it is being done and how it will affect the services provided by the municipalities and the regional governments.

The research was conducted by using a legal research method. The theory was based on the currently used legislation, the government bill, the materials regarding the reform in the Ministry of Finances and the Ministry of Health and Social Services and the descriptions of activity done by the public officers and the city of Vaasa. Material gained from interviews with the official repairers of the regional reform was used to support the theory in this study.

The main changes in the regional reform in the national level and in Ostrobothnia were discovered in the research. The details in the reform were not examined because the objective was to create a general overview. According to the results of the study the reform's effects on to the everyday lives of citizens are mostly insignificant. The biggest changes will concern the officials. Many of the different officials will merge into one official – a regional government. The public government will be streamlined and the citizen's opportunity to influence matters will be increased with provincial elections which are used to vote a regional council. One of the key areas the reform's success is digitalization. With the change in digitalization most of the public services will primarily be offered electronically. This requires a lot of work from the state and regional governments. If the reform is completed in the current form there will be significant changes in the public governing and services.

Keywords regional reform, Ostrobothnia, public officer, digitalization

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ ABSTRACT

1	Johdanto	8
2	KUNNAT JA MAAKUNNAT VUONNA 2018	10
2.1	Kunnat	10
2.1.1	Kunnan tehtävät	10
2.1.2	Kunnan organisaatio.....	11
2.1.3	Vaasan kaupunki	12
2.2	Maakunnat	12
2.2.1	Maakunnan liitto	13
2.2.2	Pohjanmaan liitto	13
2.3	Aluehallintovirasto	14
2.3.1	Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto.....	14
2.4	Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus	15
2.4.1	Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.....	15
2.4.2	Työ- ja elinkeinotoimisto	15
3	MAAKUNTAUUDISTUS.....	16
3.1	Mikä maakuntauudistus.....	16
3.2	Maakunnat itsehallintoalueina.....	18
3.2.1	Päätöksenteko.....	18
3.3	Maakuntauudistus Pohjanmaalla	19
4	MAAKUNTAUUDISTUS POHJANMAALLA – TEKIJÖIDEN NÄKÖKULMA	20
4.1	Haastattelut	20
4.2	Haastateltavat	20

4.3	Maakuntauudistuksen haasteet	21
4.4	Maakuntauudistuksen mahdollisuudet	23
4.5	Maakuntauudistus kuntalaisen arjessa.....	25
4.6	Digitalisaatio	25
4.7	Pohjanmaan erityispiirteet	27
5	JOHTOPÄÄTÖKSET JA YHTEENVETO.....	30
5.1	Yhteenveto.....	31
5.2	Jatkotutkimusehdotukset	33
	LÄHTEET	35

KUVIOLUETTELO

Kuvio 1. Julkisen hallinnon muutokset (Alueuudistus 20.1.2018).....	16
--	----

LYHENTEET

AVI	aluehallintovirasto
ELY-keskus	elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
HE	hallituksen esitys
ICT-palvelut	information and communication technology eli tieto- ja viestintätekniikan palvelut
L	laki
Sote	sosiaali- ja terveydenhuolto
TE-toimisto	työ- ja elinkeinotoimisto

1 JOHDANTO

Maakunta- ja soteuudistuksessa perustetaan uudet maakunnat ja uudistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon rakenne, palvelut ja rahoitus. Lisäksi uudistus siirtää maakunnille tehtäviä kunnilta, maakuntien liitoilta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, työ- ja elinkeinotoimistoilta ja aluehallintovirastoilta. 1.1.2020 voimaan tuleva muutos on yksi Suomen historian suurimpia hallinnon ja toimintatapojen uudistuksia. Maakuntien tehtäviä tulee jatkossa hoitamaan vaaleilla valittava maakuntavaltuusto. Uudistuksen tavoitteena on taata yhdenvertaset ja nykyaikaistetut palvelut ja kustannustehokas julkinen hallinto sekä lisätä kansalaisten vaikutusmahdollisuuksia. (Alueuudistus 20.1.2018)

Tässä työssä tutkin vain maakuntauudistusta ja sen aiheuttamia muutoksia. Lähemmässä tarkastelussa ovat Pohjanmaan maakunta ja Vaasan kaupunki. Tutkimusongelmana on maakuntauudistuksen vaikutukset maakunnissa ja kunnissa. Tutkimuskysymykset koostuvat seuraavista kahdesta kysymyksestä: Miten maakunnan rooli palvelun tarjoajana muuttuu? Selkeyttääkö maakuntauudistus julkista hallintoa ja palveluita?

Uudistus edellyttää kunnalta ja maakunnalta lukuisia organisaatiomuutoksia ja harvinaisen nopea aikataulu tuo lisää haasteita jo muutenkin suuritöiseen projektiin. Maakuntauudistus herättää keskustelua sosiaalisessa mediassa ja monelle on epäselvää, mitä uudistus oikeasti tarkoittaa. Tutkimukseni tarkoitus on tuoda esiin maakuntauudistuksen todelliset vaikutukset ja luoda opas, jonka avulla kuka tahansa voi perehtyä uudistukseen.

Teoriaosuus on jaettu kahteen alalukuun, julkisten organisaatioiden nykyiseen toimintaan ja maakuntauudistuksen aiheuttamiin muutoksiin. Ensimmäisessä selvitetään, miten julkinen hallinto ja palvelut nykyisessä maakunnassa on järjestetty. Toisessa tarkastellaan maakuntauudistuksen tavoitteita ja toteutusta.

Neljännessä luvussa olen teoriaosuuden tueksi haastattelemalla selvittänyt Pohjanmaan maakunnan ja Vaasan kaupungin edustajien näkemyksiä maakuntauudistuksen toteutuksesta. Haastattelut tuovat esiin uudistuksen valmistelijoiden näkökulman ja erityisesti Pohjanmaan alueen haasteita ja mahdollisuuksia.

Viimeisessä luvussa kerron tutkimuksen johtopäätökset ja yhteenvedon opinnäytetyöprosessista. Lisäksi tarkastelen tutkimuksen luotettavuutta sekä pohdin mahdollisia jatkotutkimusvaihtoehtoja.

2 KUNNAT JA MAAKUNNAT VUONNA 2018

Vuonna 2018 Suomessa on 311 kuntaa ja 18 maakuntaa sekä Ahvenanmaa (Kuntaliitto. Kunta- ja maakuntarajat 2018). Maakuntien ja kuntien lisäksi alueellisesta kehittämisestä ja hyvinvoinnista vastaavat aluehallintovirastot, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja työ- ja elinkeinotoimistot (L 20.11.2009/896, L 20.11.2009/897).

2.1 Kunnat

Tässä kappaleessa käyn läpin kuntien tehtäviä ja organisaatiota vuonna 2018. Lisäksi lähemmässä tarkastelussa on Vaasan kaupungin toiminta.

2.1.1 Kunnan tehtävät

Kunnan tehtävät voidaan jakaa lakisääteisiin ja kunnan vapaaehtoisesti ottamiin tehtäviin. Valtaosa kunnan tehtävistä on lakisääteisiä eli niistä on säädetty erityislainsäädännössä. Tärkeimmät tehtävät voidaan karkeasti jaotella kolmeen osioon; sosiaali- ja terveystoimen palvelut, opetus- ja kulttuuripalvelut sekä tekninen toimi. Kunta voi järjestää palvelunsa itsenäisesti vai yhteistyössä muiden kuntien, yhteisöjen ja yritysten kanssa. Lain mukaan jotkin kunnan palvelut, kuten sairaalat, tulee toteuttaa yhteistoimintana. Usein on myös taloudellisesti järkevämpää tuottaa palveluita yhdessä. (virtuaalikunta. Kuntien tehtävät)

Sosiaali- ja terveystoimen palveluiden osalta kunnat vastaavat perusterveydenhuollosta, hammashuollosta sekä erikoissairaanhoidosta. Sairaaloista vastaavat kuntien yhteiset sairaanhoitopiirit. Lisäksi kunnat huolehtivat muun muassa vammaispalveluista, vanhustenhuollosta ja lasten päivähoitosta. (virtuaalikunta. Kuntien tehtävät)

Kunnan tarjoamiin opetus- ja kulttuuripalveluihin tärkeimpinä sisältyvät perusopetus, esiopetus, toisen asteen koulutus, ammattikorkeakoulut, kirjastot, liikuntapalvelut, kansalaisopistot sekä nuoris- ja vapaa-ajanpalvelut. (virtuaalikunta. Kuntien tehtävät)

Tekniseen toimeen kuuluvat jäte-, energia- ja vesihuolto sekä teiden ja kunnan omistamien rakennusten ylläpito. Alueensa maankäyttöä ja rakentamista kunta ohjaa päättämällä rakennusluvista. Lisäksi ympäristölupien myöntäminen ja valvonta kuuluvat kunnan tehtäviin. (virtuaalikunta. Kuntien tehtävät. Kuntaliitto. Kunnan toiminnot.)

2.1.2 Kunnan organisaatio

Kunnassa päätösvaltaa käyttää vaaleilla valittava valtuusto. Valtuuston toimivaltaan kuuluu kunnan talous, kuntastrategiasta ja hallintosäännöstä päättäminen, jäsenten valitseminen kunnan toimielimiin, liikelaitosten toiminnan ja talouden tavoitteista, kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista sekä omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. (L 410/2015)

Kuntavaaleilla valitaan valtuutetut neljän vuoden toimikaudelle. Valtuutettujen vähimmäislukumäärä on suhteutettu kunnan asukaslukuun kuntalain (410/2015) 4 luvun 16 §:ssä ilmenevin tavoin. Valtuusto valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan, joilla on puhe- ja läsnäolo-oikeus kunnanhallituksen kokouksissa. (L 410/2015)

Kunnan lakisääteisiä toimielimiä ovat valtuuston valitsemat kunnanhallitus ja tarkastuslautakunta. Lisäksi valtuusto voi asettaa johtokuntia, jaostoja ja kunnanhallituksen alaisia lautakuntia tai valiokuntia. (L 410/2015)

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta, taloudenhoidosta, toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta, valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta, valvoo kunnan etuja ja käyttää kunnan puhevaltaa, edustaa kuntaa työnantajana ja vastaa henkilöstöpolitiikasta sekä huolehtii kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. (L 410/2015)

Kunnan toimintaa, taloutta ja hallintoa johtaa valtuuston valitsema kunnanhallitus ja kunnanhallituksen alaisena toimiva kunnanjohtaja tai pormestari. (L 410/2015)

2.1.3 Vaasan kaupunki

Vaasan kaupungin organisaatio koostuu sivistystoimesta, teknisestä toimesta, sosiaali- ja terveystoimesta sekä keskushallinnosta. Sivistystoimi pitää huolta asukkaiden koulutuksen, lasten varhaiskasvatuksen, nuorisopalveluiden, kulttuuri- ja kirjastopalveluiden, vapaa-ajan sekä liikunnan järjestämisestä. Sivistystoimen alaisuuteen kuuluu lukuisia pienempiä toimielimiä, kuten museotoimi, liikuntapalvelut, kirjastotoimi ja kulttuurikeskus. Tekninen toimi huolehtii Vaasan teknisestä rakenteesta ja teknisistä palveluista. ”Kun kävelet kadulla, avaat vesihanan tai hengität puhdasta ilmaa, käytät teknisen toimen tarjoamia palveluita ja hyödynnät valvomaamme ympäristöä.” (Vaasan teknisen toimen johtaja Markku Järvelä, Vaasan kaupunki 20.1.2018) Teknisen toimen alaisuuteen kuuluvat esimerkiksi joukkoliikenne, kiinteistötoimi, ympäristötoimi ja Vaasan siivouspalvelut. Sosiaali- ja terveystoimen alaisuuteen kuuluvat esimerkiksi sosiaali- ja terveystoimi, kansanterveystyö ja erikoissairaanhoidon järjestäminen. (Vaasan kaupunki. Kaupungin organisaatio)

Keskushallinto vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudesta. Keskushallinnon alaisuuteen kuuluvat hallinto- ja henkilöstöpalvelut, kaupunkikehitys, talous- ja omistajaohjaus sekä Vähänkyrön aluelautakunta. Hallintopalvelut eli yleishallinto huolehtivat kaupunginjohtajan ja toimialajohtajien avustamisesta, sähköisen asioinnin ja sisäisten palveluiden kehittämisestä, markkinoinnista ja tiedottamisesta sekä asioiden valmistelusta kaupunginvaltuustolle ja -hallitukselle. Kaupunkikehitys vastaa kaupungin strategiatyöstä, aluekehityksestä, kansainvälisestä toiminnasta ja EU-asioista. Lisäksi se huolehtii kaupungin hanketoiminnasta ja tilastotuotannosta. (Vaasan kaupunki. Hallinto ja talous)

2.2 Maakunnat

Tässä kappaleessa käyn läpi maakunnan nykyistä rakennetta ja kerron lyhyesti eri viranomaisten toiminnasta sekä valtakunnallisesti että Pohjanmaan alueella. Juuri näiden organisaatioiden toiminta tulisi maakuntaudistuksen myötä muuttumaan.

2.2.1 Maakunnan liitto

Maakunnan liitto on jäsenkuntiensa muodostama kuntayhtymä ja jokaisen kunnan on kuuluttava alueensa maakuntaliittoon. Liiton kaksi lakisääteistä päätehtävää ovat maakuntakaavoitus ja alueiden kehittäminen. Lisäksi liitolla on lukuisia muita tehtäviä, jotka määrittyvät kunkin alueen erityispiirteiden mukaan. Näitä tehtäviä voivat olla elinkeinoelämän ja matkailun edistäminen, maakunnan markkinointi ja julkisten palveluiden yhteispalvelut, maakunnallisen kulttuuritoiminnan, koulutuksen ja kotiseututyön kehittäminen sekä laadukkaan ja viihtyisän elin- ja toimintaympäristön edistäminen. (Kuntaliitto. Maakuntien liitot.)

2.2.2 Pohjanmaan liitto

Pohjanmaan maakunnassa toimii 15 jäsenkunnan muodostama kuntayhtymä, Pohjanmaan liitto. Liitossa ylintä päätösvaltaa käyttää kuntien valitsema 39 henkinen maakuntavaltuusto, joka koostuu kunnanvaltuutetuista. Maakuntahallitukseen kuuluu 13 jäsentä, jotka valtuusto valitsee alueen poliittisten voimasuhteiden mukaisesti. Hallitus vastaa käytännön työn johtamisesta, maakuntavaltuustossa käsiteltävien asioiden valmistelusta, valtuuston päätösten täytäntöönpanosta ja maakunnan edunvalvonnasta. (Pohjanmaan liitto. Tietoa liitosta)

Lisäksi liitossa toimivat tarkastuslautakunta ja kulttuurilautakunta. Maakuntavaltuutetuista koostuvan tarkastuslautakunnan tehtävä on arvioida, kuinka hyvin maakuntavaltuuston asettamat tavoitteet toteutuvat. Kulttuurilautakunta tiiviissä yhteistyössä muiden tahojen kanssa huolehtii maakunnan suomenkielisen väestön kulttuuriasioista. (Pohjanmaan liitto. Tietoa liitosta)

Maakuntauudistuksen ollessa vielä valmisteluvaiheessa Pohjanmaalla toimii väliaikaishallinto, joka vastaa uuden maakunnaan toiminnan ja hallinnon käynnistämisen valmistelusta kunnes uusi erillisillä vaaleilla valittava maakuntavaltuusto aloittaa. (Pohjanmaan liitto. Tietoa liitosta)

2.3 Aluehallintovirasto

Aluehallintoviraston edistää alueellista yhdenvertaisuutta hoitamalla lainsäädännön ohjaus-, toimeenpano- ja valvontatehtäviä alueellaan. Aluehallintoviraston toimialoihin kuuluvat sosiaali- ja terveydenhuolto, oikeusturvan edistäminen ja toteuttaminen, pelastustoimi, ympäristöterveydenhuolto, lasten päivähoito-, koulutus-, liikunta-, kirjasto- ja nuorisotoimi, kuluttaja- ja kilpailuhallinto, ympäristönsuojelu- ja vesilainsäädännön alaan kuuluvat hakemusasiat sekä työsuojelun valvonta ja kehittäminen. Lisäksi AVIn vastuulla on muun muassa maistraattien valvonta, ohjaus ja kehittäminen sekä peruspalveluiden alueellisen saatavuuden arviointi. (L 20.11.2009/896)

2.3.1 Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto toimii Keski-Pohjanmaan, Pohjanmaan, Etelä-Pohjanmaan, Keski-Suomen ja Pirkanmaan alueilla. Sen päätoimipaikka on Vaasassa ja muut toimipisteet Tampereella ja Jyväskylässä. Länsi- ja Sisä-Suomen AVIn toiminta on jaettu viiteen vastuualueeseen. Opetus- ja kulttuuritoimen vastuulle kuuluvat varhaiskasvatus, nuorisotyö, liikunta, kirjastot, oppilaitosrakentaminen, kansainväliset asiat ja peruspalvelujen saatavuuden arviointi. Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualue huolehtii myös peruspalvelujen saatavuuden arvioinnista ja sen lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollosta, alkoholijuomien anniskelu- ja vähittäismyyntiluvista ja valvonnasta, elintarviketurvallisuudesta, oppilaan oikeusturvan edistämisestä, kilpailuvalvonnasta, kuluttajien aseman turvaamisesta ja kantelujen käsittelystä. Pelastustoimi ja varautuminen -vastuualue koordinoi poikkeusoloihin varautumista ja kehittää pelastustoimea, varautumista ja sisäistä turvallisuutta. Ympäristölupavastuualue hoitaa ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaiset asiat ja työsuojeluvastuualue työsuojeluvalvonnan. (Aluehallintovirasto. Toiminta ja tehtävä – Länsi- ja Sisä-Suomi)

2.4 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

ELY-keskuksen tehtävänä on edistää alueellista kehittämistä hoitamalla valtionhallinnon toimeenpano- ja kehittämistehtäviä alueellaan. Hoidettavat tehtävät ovat tiivistettynä seuraavilla toimialoilla: innovaatiot ja kansainvälistyvä liiketoiminta; kulttuuri, koulutus ja osaaminen; yrittäjyyden ja elinkeinotoiminnan edistäminen; työmarkkinoiden toimivuus, työvoiman saatavuus ja työllisyys; energia ja sen tuotanto; maahanmuutto ja kotouttaminen; maatila- ja kalatalous; palkkaturva-asiat; liikennejärjestelmän toimivuus, liikenneturvallisuus ja julkisen liikenteen järjestäminen; ympäristönsuojelu, alueiden käyttö, luonnon monimuotoisuuden suojelu sekä vesivarojen käyttö ja hoito. Lisäksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus valvoo muun muassa työ- ja elinkeinotoimistoja ja yleistä etua ympäristö- ja vesiasioissa. (L 20.11.2009/897)

ELY-keskukset tekevät tiivistä yhteistyötä alueensa aluehallintoviraston kanssa esimerkiksi yhteisen strategia-asiakirjan avulla (ELY-keskus. Suunnittelu ja seuranta).

2.4.1 Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Pohjanmaan ELY-keskus toimii Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan maakuntien alueilla. Ainoana vastuualueena on elinkeinot, työvoima ja osaaminen ja aluehallinnon tehostamiseksi osa elinkeinoihin liittyvistä tehtävistä on keskitetty toisille ELY-keskuksille. Lisäksi alueen liikenne ja infrastruktuuri sekä ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueita hoitaa Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. (ELY-keskus. Tehtävät ja toiminta – Pohjanmaa ja Keski-Pohjanmaa)

2.4.2 Työ- ja elinkeinotoimisto

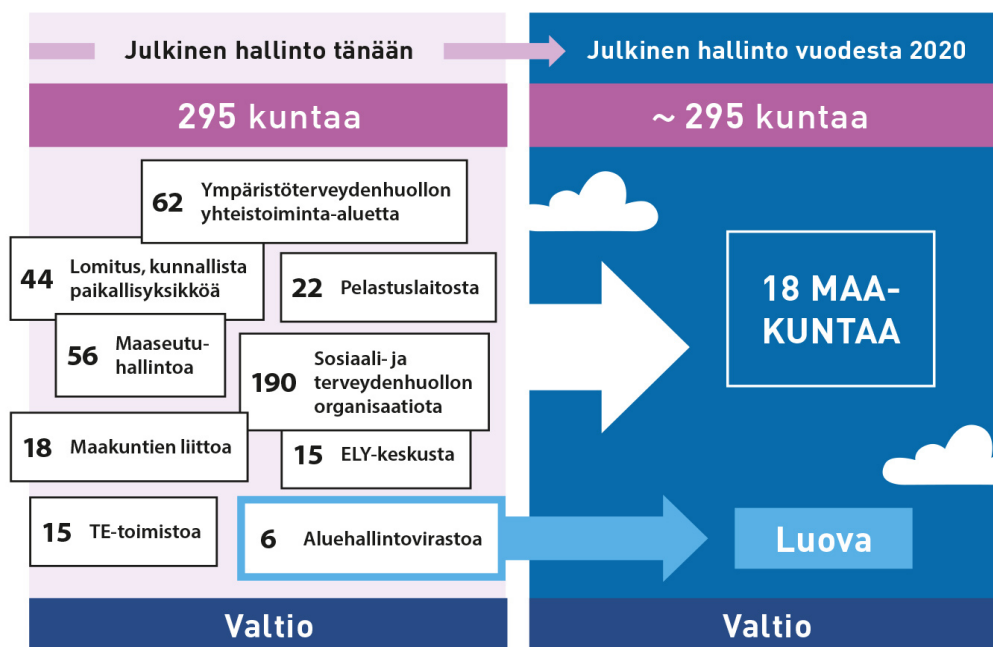
Työ- ja elinkeinotoimisto toimii elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen alaisena. TE-toimiston tehtävänä on edistää työllisyyden parantamista ja työvoiman saatavuuden turvaamista, tarjota yrityspalveluihin liittyvää neuvontaa, edistää maahanmuuttajien kotoutumista sekä toimeenpanna julkinen työvoimapalvelu. (L 20.11.2009/897)

3 MAAKUNTAUUDISTUS

Sote- ja maakuntauudistuksen tavoitteena on tarjota yhdenvertaisempia palveluita, vähentää hyvinvointi- ja terveyseroja sekä hillitä kustannusten nousua. Peruspalveluja vahvistettaessa hyödynnetään yhä enemmän digitaalisia palveluita. Rahoitusta yksinkertaistetaan ja maakuntien rahoituksesta vastaa ensisijaisesti valtio. Lisäksi uudistuksen tavoitteena on paikata julkisen talouden kestävyysvajetta. (Alueuudistus. Yleisesittely)

3.1 Mikä maakuntauudistus

Maakuntauudistuksen myötä Suomen julkinen hallinto toimii kolmella tasolla, jotka ovat valtio, maakunta ja kunta. Itsehallinnolliset maakunnat muodostetaan nykyisten 18 maakunnan perusteella. Muutama kunta vaihtaa maakuntaa, mutta muuten jaot pysyvät nykyisellään. Uudistus vähentää huomattavasti kuntien yhteisten lakisääteisten ja sosiaali- ja terveydenhuollosta vastaavien organisaatioiden määrää. (Alueuudistus. Yleisesittely)

Kuvio 1. Julkisen hallinnon muutokset (Alueuudistus. Yleisesittely)

Kuten kuvioista 1. näkyy sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi maakunnille siirtyvät pelastustoimi, ympäristöterveydenhuolto, maatalous ja maaseudun kehittäminen sekä TE-toimistojen, ELY-keskusten ja maakuntien liittojen tehtävät. (Alueuudistus. Yleisesittely)

Kuviossa esiintyvä Luova on Valtion lupa- ja valvontavirasto. Luovaan siirtyy valtion lupa-, valvonta- ja ohjaustehtäviä nykyisiltä aluehallintovirastoilta, ELY-keskuksilta ja Valviralta, Maatalousyrittäjien eläkelaitos Melalta sekä KEHA-keskukset. Luovalle tulee pääosa aluehallintovirastojen ja Valviran tehtävistä, joten Luovan aloittaessa toimintansa tammikuussa 2020 aluehallintovirastojen ja Valviran toiminta päättyy. Luova on valtakunnallinen virasto ja sillä on yksi toimipaikka jokaisessa maakunnassa. Toimialueina ovat työsuojelu, ympäristö, sosiaali- ja terveys sekä varhaiskasvatus, opetus ja kulttuuri. Toimialueillaan Luova myöntää oikeuksia ja lupia, rekisteröi toimijoita, vahtii toiminnan laillisuutta, kehittää ja ohjaa toimintaa sekä rahoittaa hankkeita. Lisäksi viraston tehtävänä on vastata oikeusturvatehtävistä kuten kuntien ja maakuntien yleisestä lainmukaisuuden valvonnasta, muutamien elinkeinojen valvonnasta sekä palkkaturvasta. (Alueuudistus. Valtion lupa- ja valvontavirasto Luova)

Uudistuksen aikataulu muuttuu edelleen, mutta keväällä 2018 tarkoituksena on saada uudistus voimaan 1.1.2020. Kesäkuussa 2018 maakunta-, sote- ja valinnanvapauslait on tarkoitus käsitellä eduskunnassa yhtäaikaisesti, jotta ne voisivat tulla voimaan jo kesällä 2018. Tällöin maakuntavaalit, joilla valitaan maakuntavaltuusto, voisivat olla lokakuussa 2018 ja vuoden 2019 alusta valtuustot aloittaisivat toimintansa ja valmistautumisen uudistuksen voimaan tuloon. (Alueuudistus. Aikataulu)

Uudistuksessa tärkeässä osassa on digitalisaatio, jonka tavoitteena on uudella tavalla kehittää ja toteuttaa julkista hallintoa ja palveluita. Syyskuussa 2016 hallitus on hyväksynyt maakuntadigivision. (Alueuudistus. Digitalisaatio) Visiossa asiakkaalle tarjotaan palveluita tilanteen mukaan ja suurin osa asioista hoituu automaattisesti ilman erillistä asiointia eikä samaa tietoa kysytä kahta kertaa. Asiakas pystyy itse hallitsemaan omia tietojaan ja ”digitaaliset palvelut ovat aina saatavilla kaikille, kaikkialla ja kaikilla laitteilla” (Maakuntadigivisio 2025).

3.2 Maakunnat itsehallintoalueina

Uudistuksen myötä kuntien, maakuntien ja valtion välinen työnjako selkiytyy ja jokaisella on omat vastualueensa. Maakuntien tehtävänä on hoitaa niille säädetty tehtävät, jotka on tarkoitus määritellä yksityiskohtaisesti maakuntalaissa. Maakunnilla ei ole yleistä oikeutta ottaa tehtäviä hoidettavakseen, vaan laissa tullaan säätämään eräitä maakunnan tehtäväalaaan liittyviä kunnan tehtäviä, joita maakunnat voivat hoitaa. Tämä edellyttää, että kaikki alueen kunnat sopimuksella luovuttavat tehtävät maakunnan huolehdittavaksi ja osoittavat niille rahoituksen. (HE 15/2017) Maakuntalakiluonnoksen mukaan maakunnilla on 25 tehtäväalaa. Maakunta huolehtii alueensa sosiaali- ja terveydenhuollosta, pelastustoimesta, aluekehittämisestä, ympäristöterveydenhuollosta, työ- ja elinkeinopalveluista, alueiden käytön ja rakentamisen ohjauksesta, maaseudun kehittämisestä ja lomituspalveluista sekä liikennejärjestelmän ja joukkoliikenteen suunnittelusta. Lisäksi maakunta toimii hyvinvoinnin ja terveyden sekä turvallisuuden edistämisen asiantuntijana omalla alueellaan. (Alueuudistus. Maakunnan tehtävät)

Kunnilla säilyy vastuu terveyden ja hyvinvoinnin sekä osaamisen ja sivistyksen edistämisestä, nuorisotoimesta, liikunta-, vapaa-aika- ja kulttuuripalveluista, paikallisesta elinkeinopolitiikasta sekä kaupunkisuunnittelusta, maankäytöstä ja rakentamisesta. (HE 15/2017)

Valtion vastuulla on oikeusvaltion ylläpito ja kehittäminen, perusoikeuksien turvaaminen ja arviointi, kansainväliset ja valtakunnalliset tehtävät, turvallisuustehtävät sekä yleisen edun valvonta. (HE 15/2017)

3.2.1 Päätöksenteko

Maakunnan ylintä päätösvaltaa käyttää vaaleilla valittava maakuntavaltuusto. Valtuuston toimikausi on neljä vuotta. Valtuutettujen vähimmäismäärä suhteutetaan maakunnan asukaslukuun ja valtuusto voi halutessaan päättää valita vähimmäismäärää enemmän valtuutettuja. (HE 15/2017)

Maakuntavaltuusto on vastuussa maakunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuuston tehtävät määritellään maakuntalaissa. Maakuntavaltuusto päättää muun muassa

maakuntastrategiasta ja maakunnan hallintosäännöstä sekä valitsee maakuntajohtajan ja asettaa maakuntahallituksen ja muut toimitukset. (HE 15/2017)

Maakunnan asukkaiden vaikuttamismahdollisuuksista säädetään maakuntalaissa. Keskisimpiä osallistumismahdollisuuksia ovat ehdolle asettuminen ja äänestäminen maakuntavaaleissa, aloitteen tekeminen, äänestäminen neuvoa antavassa maakunnan kansanäänestyksessä sekä osallistuminen vaikuttamistoimielimiin kuten kielivähemmistön vaikuttamistoimielimeen, nuorisovaltuustoon tai vanhus- tai vammaisneuvostoon. (HE 15/2017)

3.3 Maakuntaudistus Pohjanmaalla

Pohjanmaalla maakuntaudistusta koordinoi Pohjanmaan liitto. Suunnitteluun on otettu mukaan paikalliset toimijat, kuten kunnat ja kuntayhtymät. Tavoitteena on, että olemassa olevia palveluita ei siirretä sellaisenaan uuteen maakuntaan, vaan kaikessa suunnittelussa mennään asiakkaan etu edellä. (Sinun Pohjanmaasi. Viestintämateriaali)

Toukokuussa 2017 kokoontui ensimmäisen kerran väliaikainen valmistelutoimielin. Valmistelutoimielin on eri organisaatioiden viranhaltijoista koostuva asiantuntijaryhmä. Vaikka valmistelutoimielin on toiminut jo jonkin aikaa, virallisesti sen toiminta alkaa vasta uusien lakien astuttua voimaan. Sen jälkeen toimielin saa tehdä tilapäisiä maakuntaa koskevia päätöksiä. 2019 uuden maakuntavaltuuston aloitessa toimintansa siirtyy päätösvalta ja vastuu valmistelutoimielimeltä maakuntavaltuustolle ja -hallitukselle. (Sinun Pohjanmaasi. Viestintämateriaali. Infopaketti.)

Pohjanmaan maakuntastrategiaa on valmisteltu syksystä 2017. Tällä hetkellä valmistelusta vastaa väliaikainen valmistelutoimielin. Keväällä 2019 on tarkoitus antaa strategiasuunnitelma uudelle maakuntavaltuustolle, joka osaltaan vielä täydentää strategiaa. Aikataulun mukaan uuden strategian tulisi olla valmis syksyllä 2019, jotta uusi maakunta voi alkaa toimia strategian mukaisesti heti tammikuussa 2020. (Sinun Pohjanmaasi. Viestintämateriaali. Infopaketti.)

4 MAAKUNTAUUDISTUS POHJANMAALLA – TEKIJÖIDEN NÄKÖKULMA

Tässä luvussa tarkastellaan maakuntauudistuksen valmistelua Pohjanmaalla sekä arvioidaan muutoksen mahdollisia vaikutuksia kunnan ja maakunnan tarjoamiin palveluihin. Aineisto on hankittu haastattelemalla kolmea ihmistä; kahta Pohjanmaan maakunnan edustajaa ja yhtä Vaasan kaupungin edustajaa.

4.1 Haastattelut

Haastattelukysymyksiä oli maakunnan edustajille seitsemän ja kaupungin edustajalle kuusi. Jokaiselta haastateltavalta kysyttiin neljä samanlaista kysymystä ja muutamalla yksilöllisemmällä kysymyksellä selvitettiin haastateltavien rooleja uudistuksen valmistelussa sekä maakunnan ja kunnan erilaisia tehtäviä. Yksi haastatteluista toteutettiin kirjallisesti ja kaksi puhelinhaastatteluina. Koska haastateltavia oli vain kolme, metodi valikoitui sen mukaan, minkä haastateltava koki itselleen mukavimmaksi. Puhelinhaastattelussa haastateltava sai kysymykset etukäteen, jotta hänellä oli yhtä hyvä mahdollisuus pohtia omia vastauksiaan kuin kirjallisissa haastatteluissa. Puhelinhaastatteluissa ei esitetty lisäkysymyksiä, vaan haastattelu eteni ennalta suunnitellun mukaisesti. Haastateltavien oman näkemyksen esiin tuomiseksi kaikki kysymykset olivat avokysymyksiä. Vaikka haastateltavat edustavat omaa organisaatiotaan, oli haastattelun tarkoituksena saada henkilöiden omia mielipiteitä ja kokemuksia, ei maakunnan ja kaupungin virallisia kantoja.

4.2 Haastateltavat

Pohjanmaan maakunnan edustajina haastattelin kahta ihmistä, jotka työnsä puolesta ovat hyvin vahvasti mukana maakuntauudistuksen valmistelussa ja toimivat monissa tehtävissä työparina. Toinen haastateltavista on ollut mukana uudistuksen valmistelussa sen alusta asti ja käytännössä ensimmäinen ihminen, joka Pohjanmaalla on nimitetty maakuntauudistuksen valmisteluun. Hänen tehtäviinsä kuuluu huolehtia, että Pohjanmaalla pysytään aikataulussa ja koko valmisteluorganisaatio työryhmineen toimii ja prosessit etenevät suunnitellusti. Lisäksi hän on mukana valmistelussa uuden maakunnan hallinnollisia asiakirjoja, kuten hallintosäytäntöä, jotka

viedään uuden maakuntavaltuuston käsittelyyn sen aloitettua toimintansa 1.1.2019. Hänen tulee työssään jatkuvasti seurata ministeriöiden julkaisemia materiaaleja ja aiheesta käytäviä keskusteluja, jotta hän tietää mikä valmistelussa on ajankohtaista.

Toisen maakunnan edustajana haastatellun pääasialliseen työnkuvaan kuuluu huolehtia nykyisen Pohjanmaan maakunnan toiminnasta eli Pohjanmaan liitosta, jonka ensisijaiset tehtävät ovat aluekehittäminen ja maakuntakaavoitus (Pohjanmaan liitto. Tietoa liitosta.). Tätä kautta hän on mukana maakuntauudistuksen valmistelussa ja toimii puheenjohtajana useissa muutoksen työryhmissä.

Vaasan kaupungin edustajana haastattelin henkilöä, joka on tuomassa poliittista näkökulmaa sote- ja maakuntauudistukseen. Hän on mukana valmistelussa luottamustoimiensa kautta ja toiminut useammassa työryhmässä. Tällä hetkellä hän edustaa Vaasan kaupunkia työryhmässä, jonka tehtävänä on valvoa uudistuksen esivalmistelua, varmistaa soteuudistuksen ja maakuntauudistuksen yhteensovittaminen sekä edistää muutostyötä kunnissa.

4.3 Maakuntauudistuksen haasteet

Kysyin kaikilta haastateltavilta, mitkä asiat he kokevat maakuntauudistuksen suurimmiksi uhiksi. Kysymyksellä halusin selvittää uudistuksen valmistelun etenemistä pitkään seuranneiden näkemyksiä, mistä he ovat huolissaan ja mihin asioihin uudistus saattaa vielä kaatua. Lisäksi tutkin eri näkökulmia kaupungin ja maakunnan välillä; mitkä asiat herättävät huolta kaupungissa ja mitkä maakunnassa.

Sote- ja maakuntauudistus on yksi Suomen historian suurimpia hallinnon uudistuksia ja sitä tehdään todella kiireellisellä aikataululla. Muutoksen valmistelijat ovat huolissaan, ehditäänkö kaikki tarpeellinen toteuttaa ajoissa. Lainsäädännössä on yksityiskohtia, joiden käytännön seurauksia asiantuntijatkaan eivät vielä osaa sanoa. Tilanne on hyvin poikkeuksellinen; uudistusta valmistellaan lakiluonnosten perusteella ja valtioneuvosto antaa siihen ohjeistusta ilman lainsäädäntöä. Lainsäädännön puuttuminen aiheuttaa yllättäviäkin esteitä uudistuksen valmistelussa.

Yhdeksi haasteeksi maakunnan edustajat nostivat henkilöstön aseman. Sote- ja maakuntaudistuksen myötä eri virastoista maakunnan alaisuuteen siirtyvää henkilöstöä on Pohjanmaalla noin 9000 henkilöä. Lainsäädännön puuttuessa uudistuksen valmistelijat eivät pysty keräämään nykyisestä henkilöstöstä tarpeeksi yksityiskoh-
taisia tietoja, eli tarkkaa tietoa siirtyvästä henkilöstöstä ei ole. Tämä vaikeuttaa eri-
laisten kehittämishankkeiden kohdistamista ja sitä kautta henkilöstön integrointia.

Maakunnassa suurimmaksi uhaksi koettiin rahoitus. Uudella maakunnalla ei ole ve-
rotusoikeutta, vaan käytännössä kaikki raha tulee valtiolta. Tämä mahdollisesti hei-
kentäisi maakunnan itsehallinnollista asemaa, koska luottamustoimijoiden vaiku-
tumahdollisuudet maakunnan tuloihin ja sitä kautta toimintaan ovat rajatunmat
yleiskatteellisesta rahoitusmallista johtuen.

Maakuntien rahoitus tulisi olemaan yleiskatteellista ja se kohdennetaan maakuntien
rahoituslain mukaan. Muun kuin sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviin perustuvan
rahoituksen kohdentamisperusteet ovat asukasmäärä, asukastiheys, kasvupalvelu-
tekijät sekä lomitus eli maatalousyrittäjien määrä maakunnassa. Lisäksi maakun-
nille annettaisiin erillisrahoitusta tehtäviin, jotka kohdistuvat erittäin rajatulle
maantieteelliselle alueelle ja joiden rahoittamisessa maakunnalla ei ole harkintaval-
taa. Erillisrahoitusta käytettäisiin kuitenkin vain, jos sille on hyvin erityiset perus-
teet. (Alueuudistus. Muiden tehtävien rahoitus.)

Haastateltavat kokivat, että näin toteutuessaan rahoitus jäisi Pohjanmaalla liian pie-
neksi. Pohjanmaalla 95 % rahoituksesta menisi sosiaali- ja terveydenhuollon kus-
tannuksiin ja vain 5 % jäisi muuhun toimintaan. Esimerkiksi nostettiin aluekehittä-
minen. Tällä hetkellä Pohjanmaan liitto toimii aluekehitysviranomaisena ja sillä on
mahdollisuus tehdä lakisääteisten tehtävien lisäksi muita aluekehittämiseen liittyviä
toimenpiteitä, koska niiden katsotaan kuuluvan tähän lakisääteiseen aluekehittämi-
sen kokonaisuuteen. Rahoituksen valtiojohtoisuuden takia uhkana on, että jatkossa
ajatellaan aluekehittämisen olevan pelkästään kasvupalveluja eli työ- ja elinkeino-
palveluja. Haasteena on saada yleiskatteellisella rahoituksella turvattua aluekehit-
tämisen pysyminen samantasoisena kuin se on tällä hetkellä.

Toinen suuri rahoitukseen liittyvä haaste ovat tilavuokrat. ”Maakunnan saavat vastuun palveluiden järjestämisestä ja niihin kuuluvasta kiinteistöomaisuudesta vuonna 2020. Uudistuksen myötä maakuntien tarvitsemista kiinteistöistä – erikoissairaanhoidon, terveyskeskusten ja sosiaalipalveluiden tiloista pelastusasemiin ja toimistoihin – huolehtii uusi Maakuntien tilakeskus Oy.” (Maakuntien tilakeskus. Maakunta- ja sote-uudistus.) Tämä tarkoittaa sitä, että maakunnat maksavat tiloista vuokraa Maakuntien tilakeskus Oy:lle. Tällä hetkellä vaikuttaa siltä, että tilavuokrat ovat nousemassa kohtuuttoman korkeiksi ja merkittävä osa rahoituksesta kuluisi vuokriin. Tämä lisää Pohjanmaan maakunnan edustajien huolta yleiskatteellisen rahoituksen riittävydestä.

Lisäksi toinen maakunnan edustajista koki juuri Pohjanmaan haasteeksi kansainvälisen toiminnan ja rahoituksen jatkumisen. Tällä hetkellä Pohjanmaan liitto kuntayhtymänä edustaa alueensa kuntia kansainvälisissä asioissa. Uudistuksen myötä maakunnasta tulee oma itsenäinen organisaatio eikä se enää edusta kuntia yhtä paljon kuin aiemmin. Kansainvälisyys ei maakunnan edustajan mukaan tule hallinnollisista asiakirjoista juurikaan esiin, joten hän koki erityisen tärkeäksi sen esiin nostamisen.

Kaupungin edustaja puolestaan toi esiin huolta kaupungin ja maakunnan välisestä vuorovaikutuksesta. Luonnoksessa maakuntalaiksi (HE 15/2017) on todettu muun muassa seuraavaa: ”-- maakunnan tehtäväälaan kuuluisivat kuntien alueiden käytön suunnittelun ja rakennustoimen järjestämisen edistäminen --”. Tällaiset kirjaukset edellyttävät tiivistä yhteistyötä kaupungin ja maakunnan välillä. Osapuolten tulisi tarkasti sopia roolit ja tehtäväkuvat, jotta toiminta olisi mahdollisimman tehokasta.

4.4 Maakuntaudistuksen mahdollisuudet

Kysyin kaikilta haastateltavilta, mitkä asiat he kokevat maakuntaudistuksen mahdollisuuksiksi. Tällä kysymyksellä tavoittelin haastateltavien kokemuksia jo valmisteluvaiheessa esiin tulleista hyödyistä sekä niistä mahdollisuuksista, joita he uudistuksella näkevät.

Pohjanmaan maakunnan edustajat kokivat vahvuutena uudistuksen myötä tulevan useiden toimijoiden ja organisaatioiden yhdistymisen. Mikäli eduskunta hyväksyy lait kesäkuussa 2018, tulevat uudet lait voimaan 1.7.2018 ja tällöin uusi maakunta juridisena henkilönä syntyy. ”Maakunta olisi siten itsenäinen julkioikeudellinen oikeushenkilö, joka voisi omissa nimissään hankkia oikeuksia ja tehdä sitoumuksia sekä olla asianosaisena tuomioistuimessa ja muussa viranomaisessa.” (HE 15/2017) Tämä toimintojen keskittäminen mahdollistaa esimerkiksi aiempaa paremmin kaikenlaisen toiminnan tehostamisen. Lisäksi viranomaisena maakunnalla olisi nykyistä enemmän mahdollisuuksia ja velvollisuuksia vaikuttaa asioihin. Uusi maakunta muun muassa järjestää ja tuottaa itse runsaasti palveluja, joten sen on helppompaa tarkkailla ja säädellä palveluiden järjestämistä käytännössä.

Vahvuutena nähtiin myös uudistuksen valmistelun myötä tapahtunut Pohjanmaan maakunnan alueen yhteistyön tiivistyminen eri viranomaisten kesken. Valmistelussa on tehty paljon yhteistyötä eri toimijoiden kesken, mikä on maakunnan edustajan mukaan lisännyt tietoisuutta eri viranomaisten toimintatavoista. Verkostoitumista ovat edistäneet myöskin erilaiset teemaryhmät ja niiden alatyöryhmät, joita valmistelun tueksi on perustettu. Teema- ja työryhmissä eri organisaatioiden edustajat ja asiantuntijat ovat kokoontuneet pohtimaan kunkin aiheen tulevaisuutta ja mahdollisia toimia sen edistämiseksi. Lisäksi uudistuksen valmisteluun on perustettu erilaisia valtakunnallisia työryhmiä, joissa eri maakuntien edustajat pääsevät verkostoitumaan ja jakamaan ajatuksiaan.

Vaikka sote- ja maakuntauudistus ei menisikään eduskunnassa läpi, koetaan uudistuksen valmistelu Pohjanmaalla silti hyödylliseksi. Jatkossa resurssit vähenevät, rahaa on vähemmän käytössä ja sitä kautta myös vähemmän henkilökuntaa virastoissa, joten on hyvä pysähtyä miettimään uusia toimintatapoja. Pohjanmaan maakunnan edustaja koki, että uudistuksen valmistelun yhteydessä on keskustelut niin paljon Pohjanmaan tulevaisuudesta, että siitä on varmasti hyötyä jatkossakin. Tärkeimpinä kysymyksinä on pohdittu mikä on Pohjanmaan maakunnan tulevaisuus ja kuinka jatkossa turvataan palveluiden laadun säilyminen. Uudistus on hänen mielestään herättänyt hyvänlaista keskustelua ja ideointia.

Myös aluekehittämisen kannalta koettiin positiiviseksi monien toimijoiden yhdistyminen. Jatkossa pystytään paremmin yhteistyössä parantamaan alueiden kehittämistä ja lisäämään eri osapuolten näkemyksiä aluekehittämisestä.

Kaupungin edustaja koki, että uudistuksen suurin mahdollisuus on ehdottomasti sosiaali- ja terveydenhuollon puolella. Hän kuitenkin uskoo, että erityisesti Pohjanmaalla maakuntaudistus parantaa kansainvälisiä suhteita ja oikein hyödynnettyinä niistä saataisiin paljon hyötyä.

4.5 Maakuntaudistus kuntalaisen arjessa

Kaikilta haastateltavilta kysyin, mikäli maakuntaudistus tulisi tällaisenaan voimaan, miten he uskovat sen näkyvän tavallisen kuntalaisen arjessa. Koen, että tämä on asia, joka monia uudistuksessa mietityttää. Pyrin kysymyksellä selvittämään sellaisia konkreettisia muutoksia, joita saattaa olla vaikeaa löytää uudistukseen liittyvistä asiakirjoista.

Sekä kaupungin että maakunnan edustajat olivat vahvasti sitä mieltä, ettei maakuntaudistus näy kuntalaisten arjessa juuri mitenkään. Kaikki palvelut tulevat olemaan saatavilla yhtä hyvin kuin nykyäänkin. Haastateltavat nostivat kuitenkin esiin valinnanvapauden ja demokratian lisääntymisen. Uudistuksen myötä tulee jako kolmeen hallinnon tasoon; valtio, maakunta ja kunta (Alueuudistus. Yleisesittely). Uudessa maakunnassa ylintä päätösvaltaa tulisi käyttämään vaaleilla valittu maakuntavaltuusto, joten kuntalaiset pääsevät äänestämällä vaikuttamaan maakunnan päätöksentekoon.

4.6 Digitalisaatio

Yksi uudistuksen tavoitteista on digitaalisten palveluiden aiempaa parempi hyödyntäminen (Alueuudistus. Yleisesittely.). Vaikka uudistus ei tällaisenaan menisi eduskunnassa läpi, tulee julkisen hallinnon sähköinen asiointi joka tapauksessa lisääntymään huomattavasti. Tähän liittyen pyrin selvittämään maakunnan edustajilta, kuinka Pohjanmaan maakunnassa ollaan varauduttu digitalisaatioon.

Hallitus on linjannut strategiaistunnossaan 29.1.2018 julkisen hallinnon sähköisen asioinnin ensisijaisuudesta seuraavaa:

” Digitaalisten palvelujen ja toimintatapojen tavoitetila 2022

- *Viranomaiset ovat velvoitettuja tarjoamaan luonnollisille henkilöille ja oikeushenkilöille saavutettavia ja laadukkaita digitaalisia palveluja ensisijaisena vaihtoehtona.*
- *Viranomaisten on järjestettävä henkilön asemaan, oikeuksiin ja velvollisuuksiin liittyvä viestintä ja asiointi niin, että sähköinen kanava on aina käytettävissä.*
- *Yrityksille, yhteisöille ja muille elinkeinotoimintaa harjoittaville digitaalisten palvelujen käyttö asiointissa ja viestinvälityksessä on velvoittavaa.*
- *Luonnollisten henkilöiden (kansalaisten) asiointi ja viestinvälitys tapahtuu ensisijaisesti digitaalisesti. Henkilöitä ei kuitenkaan velvoiteta sähköiseen asiointiin.”*

(Hallituksen linjaus sähköisen asioinnin tavoitetilasta vuonna 2022.)

Tämä hallituksen linjaus kertoo siitä, kuinka nopeasti digitaalisten palveluiden käytön olisi tarkoitus lisääntyä. Sen myötä myös viranomaisten vastuu sähköisten palveluiden tarjoajina kasvaa.

Maakuntauudistuksen yhteydessä tapahtuvassa digitalisaatiossa vastuu on jaettu ministeriöiden ja maakuntien kesken ja sitä koordinoi digimuutosohjelma. Maakuntien tulee huolehtia, että siirtymävaiheen aikana niiden tietohallinto on valmis ottamaan vastuun muutoksen läpiviennistä, arkkitehtuurien kontrolloinnista ja ICT-palvelujen organisoinnista. Maakunnalliset valmisteluorganisaatiot ottavat vastuun tietohallinnon järjestämisestä ja voivat valita maakunnalleen parhaimman tavan ICT-palvelujen toteuttamiseen olemassa olevia järjestelmiä hyödyntäen. Valtiovarainministeriö yhdessä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa ohjaa sote- ja maakuntauudistuksen digimuutosohjelmaa. (Alueuudistus. Digitalisaatio.)

Pohjanmaan maakunnan edustajien mukaan digitalisaatio etenee todella jouhevasti valtiovarainministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön avustuksella. Pohjanmaalla tavoitteena on, että nykyiset olemassa olevat sähköiset järjestelmät saataisiin synkronoitua keskenään toimiviksi uudistuksen voimaantullessa vuonna 2020. Sen jälkeen rauhallisemmalla aikataululla luodaan keskitetympiä järjestelmiä, jotka hallitsevat koko kokonaisuutta. Tällä hetkellä tärkeintä on varmistaa, että missään vaiheessa ei synny tilannetta, jossa asiakkaiden tietoturvallisuus ja yksityisyydensuoja vaarantuisi.

Lisäksi Euroopan parlamentti ja neuvosto on säätänyt direktiivin julkisen sektorin elinten verkkosivustojen ja mobiilisovellusten saavutettavuudesta eli niin kutsutun saavutettavuusdirektiivin. Kansallinen saavutettavuuslainsäädäntö olisi tarkoitus saada voimaan 1.9.2018. (Valtiovarainministeriö. Saavutettavuusdirektiivi.)

”Saavutettavuusdirektiivin tavoite on:

- *edistää kaikkien mahdollisuutta toimia täysivertaisesti digitaalisessa yhteiskunnassa*
-
- *parantaa digitaalisten palveluiden laatua*
- ”

(Valtiovarainministeriö. Saavutettavuusdirektiivi.)

Pohjanmaan maakunnan edustaja korostaa, että saavutettavuusdirektiivi lisää maakunnankin velvollisuutta huolehtia sähköisten palveluidensa saavutettavuudesta. Direktiivi ei koske vain vammaisia käyttäjiä, vaan palveluiden tulee olla tasavertaisesti kaikkien käyttäjien saavutettavissa. Esimerkiksi maakunnan kotisivujen tulee olla niin helpot ja yksinkertaiset, että kaikki osaavat niitä käyttää ja löytävät etsimänsä palvelun.

4.7 Pohjanmaan erityispiirteet

Hallituksen esityksessä (15/2017) on maakuntalakiin esitetty huomioitavaksi ”Maakuntien hallintoa ja taloudenhoitoa koskevassa sääntelyssä tulisi jättää liikku-

mavaraa itsehallintoon kuuluvalla päätöksenteolla ja kunkin maakunnan alueellisten erityispiirteiden huomioon ottamiselle.” Kysyin maakunnan edustajilta, mitä tällaisia erityispiirteitä Pohjanmaan maakunnalla on ja miten ne otetaan uudistuksessa huomioon.

Suurimpana erityispiirteenä haastateltavat nostivat esiin kaksikielisyyden. Pohjanmaasta tulee ainut ruotsinkielinen maakunta Suomessa. Uuden Pohjanmaan maakunnan pääkielenä tulee olemaan ruotsi; väestöstä on 51 % ruotsinkielisiä, 43 % suomenkielisiä ja 6 % muun kielisiä.

Kaksikielisissä maakunnissa tulee maakuntahallituksen asettaa kielivähemmistön vaikuttamistoimielin. Vaikuttamistoimielimen tehtävänä on selvittää, arvioida ja määrittää kielivähemmistön omalla kielellä tarjottavien palveluiden tarve maakunnassa sekä tarkkailla näiden palveluiden laatua ja saatavuutta. Näiden selvitysten perusteella toimielimen tulee tehdä maakuntahallitukselle esityksiä palveluiden parantamiseksi. Vaikuttamistoimielin antaa maakuntahallitukselle vuosittain kertomuksen kielellisen vähemmistön palveluiden toteutumisesta. (Alueuudistus. Osallistuminen ja vaikuttaminen.) Pohjanmaalla tämä kielivähemmistön vaikuttamistoimielin tulee olemaan suomenkielisille asukkaille.

Pohjanmaalla on toinenkin huomattava erityispiirre. Osalla Pohjanmaan maakuntaan siirtyvillä palveluilla ja viranomaisilla ei ole samaa maantieteellistä toimialuetta kuin Pohjanmaan maakunnalla. Tällaisia ovat esimerkiksi Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus ja Pohjanmaan TE-toimisto. Tällä hetkellä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus hoitaa liikenne ja infrastruktuuri sekä ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueita Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan alueilla (ELY-keskus. Tehtävät ja toiminta – Pohjanmaa ja Keski-Pohjanmaa). Pohjanmaan ELY-keskuksen, jonka alaisuuteen myös Pohjanmaan TE-toimisto kuuluu, maakunnan toimialueen ylittäviä tehtäviä ovat muun muassa maahanmuuttoon liittyvät tehtävät ja maanrakennus- ja kuljetusalan koulutushankinnat (ELY-keskus. Tehtävät ja toiminta – Pohjanmaa ja Keski-Pohjanmaa).

Pohjanmaan muutoksen valmisteluorganisaatiossa on pitkään pohdittu ratkaisua, kuinka maakuntarajat ylittävien viranomaisten resurssit jaetaan. Jaossa tulee ottaa

huomioon esimerkiksi niiden työntekijöiden tilanne ja sijoittuminen, jotka nyt työskentelevät kolmen maakunnan, Etelä-Pohjanmaan, Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan, alueella. Suunnannäyttäjänä toimivat vesiasioihin asetetut kolme valtakunnallista työryhmää. Esimerkiksi Pohjanmaan kalatalous-vastuualue on keskitetty Varsinais-Suomen ELY-keskukseen.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET JA YHTEENVETO

Opinnäytetyöni tarkoituksena oli selvittää maakuntauudistuksen aiheuttamia muutoksia ja luoda opas, josta jokainen voi saada selville mikä maakuntauudistus on, miksi se tehdään ja miten se toteutetaan. Alun perin tarkoituksena oli ensisijaisesti selvittää uudistuksen tuomia vaikutuksia kuntalaisten arkeen. Prosessin edetessä huomasin kuitenkin, etteivät muutokset ole niin suuria, että niistä saisi aineistoa koko tutkimukseen.

Tutkimusongelmana oli maakuntauudistuksen vaikutukset kunnissa ja maakunnissa. Kuntien osuus jäi kuitenkin aineiston vähäisyyden vuoksi todella pieneksi. Kunnissa suurin huomio on kiinnitetty kunnan ja maakunnan välisen vuorovaikutuksen kehittämiseen ja ylläpitämiseen. Tehtävien siirtymisen vuoksi suurimmat muutokset ovat maakunnan puolella.

Tutkimuskysymyksenä oli, kuinka maakunnan rooli palvelun tarjoajana muuttuu. Ennakkoavistukseni uudistuksen näkyvyydestä olivat paljon suuremmat, kuin mitä todellisuus tulee olemaan. Suurimmat muutokset tapahtuvat virastojen sisällä rahoituksessa ja henkilöstössä. Uudistuksen myötä maakunnasta tulee todella suuri viranomainen ja on mielenkiintoista nähdä, kuinka sellaista organisaatiota kyetään johtamaan. Olin yllättynyt, kuinka suuri rooli digitalisaatiolla on uudistuksessa. Ilman toimivia sähköisiä järjestelmiä uudistusta on mahdotonta toteuttaa, koska moni suunniteltu muutos vaatii esimerkiksi sähköistä asiointia.

Toinen tutkimuskysymys oli, selkeyttääkö maakuntauudistus julkista hallintoa ja palveluita. Perehtyessäni maakunnan nykyiseen toimintaan ja uudistuksen mukaan tuomiin muutoksiin, koen uudistuksen selkeyttävän toimintaa huomattavasti. Tehtävien jakoa nykyisten maakuntien liittojen, ELY-keskusten ja Aluehallintovirastojen kesken on vaikea hahmottaa. ELY-keskusten alaisista TE-toimistoista oli haasteellista löytää tarkempia, toimistokohtaisia tietoja. Lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon puolella eri toimijoiden hahmottaminen on vielä haastavampaa. Uudistuksen myötä lähes nämä kaikki palvelut siirtyvät maakunnille. Uskon tiedon etsinnän ja palveluiden löytämisen olevan jatkossa huomattavasti helpompaa. Lisäksi

uudistuksen myötä kansalaiset pääsevät äänestämällä vaikuttamaan maakuntavaltuuston kokoonpanoon. Mielestäni tämä lisää maakunnan päätöksenteon läpinäkyvyyttä, joka puolestaan selkeyttää julkista hallintoa.

Uudistus on valmisteltu todella kiireellisellä aikataululla eikä kaikkia yksityiskohtia ole vielä ehditty suunnitella. Haastatellessani valmistelussa mukana olevia ihmisiä, nostivat he esiin huolta aikataulun nopeudesta. Valmisteluorganisaatiossa mukana olleina he olivat havainneet useita suuriakin puutteita, jotka olisi voitu välttää tarkemmalla suunnittelulla. Heidän mukaansa uudistusta eteenpäin vievät valtiovarainministeriö ja sosiaali- ja terveysministeriö ottavat palautetta hyvin vastaan ja pyrkivät huomioimaan esiin tulleet epäkohdat. Ministeriöiden suuresta avusta huolimatta haastateltavat kokivat, että näin nopealla aikataululla tehty muutos tulee aiheuttamaan paljon työtä vielä vuosia voimaantulon jälkeenkin.

5.1 Yhteenveto

Aloittaessani tutkimusta en itsekään tiennyt mitä kaikkea maakuntauudistukseen sisältyy ja mitä se käytännössä tarkoittaa. Siksi päätin aloittaa tutkimuksen selvittämällä, mitä maakunta ja uudistuksen myötä maakunnalle siirtyvät viranomaiset tällä hetkellä tekevät. Sen jälkeen oli helpompi ymmärtää uudistuksen myötä tapahtuvat muutokset.

Sote- ja maakuntauudistus on todella laaja kokonaisuus ja huolimatta rajauksestani pelkkään maakuntauudistukseen, oli informaatiota todella paljon saatavilla. Aavisin tämän jo ennen varsinaisen tutkimuksen aloittamista, joten tavoitteena olikin tehdä työstä vain yleisluontoinen kuvaus uudistuksen tärkeimmistä asioista. Teoriaa etsiessäni kohtasin todella nopeasti ongelman; uudistusta koskevaa lainsäädäntöä ei ole vielä hyväksytty ja muutos on niin nopeaa, että kaikki aiheesta kirjoitetut kirjalähteet ovat melkein heti julkaisunsa jälkeen vanhentuneita. Tästä johtuen lähteenä uudistuksen osalta olen pääasiassa käyttänyt hallituksen esitystä uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä valtiovarainministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön ylläpitämää alueuudistus.fi -sivustoa. Haastatteluja tehdessäni minulle selvisi, että Pohjanmaan muutoksen valmisteluorganisaatio käyttää samaa alueuudistus.fi -sivustoa tiedon etsintään ja he kokivat, että sieltä kaikki tieto on parhaiten

saatavilla, koska sivustoa päivitetään jatkuvasti. Vaikka kyseessä on internetlähde, uskon sen olevan luotettavin kanava uudistuksen ajankohtaisuuden takia. Etsiessäni tietoa kuntien ja maakuntiin siirtyvien viranomaisten nykyisistä tehtävistä, käytin lähteenä olemassa olevaa lainsäädäntöä. Lainsäädäntöä yksityiskohtaisempia tehtäväkuvia tarvitsin Vaasan kaupungista ja Pohjanmaan alueen viranomaisista, ne löytyivät ajankohtaisina kaupungin ja viranomaisten ylläpitämillä internetsivuilta.

Koottuani teoriaosuuden aloin pohtimaan haastattelukysymyksiä ja mahdollisia haastateltavia. Kysymysten muodostaminen oli haasteellista, koska niistä tuli näkyä lainsäädännön keskeneräisyys. Yritin saada haastateltavilta luotettavaa tietoa ilman minkäänlaista varmaa tietoa uudistuksen lopullisista raameista. Haastatteluja suunnitellessani pohdin myös pitkään, onko parempi mainita haastateltavien nimet ja tehtävänimikkeet, jolloin työ vaikuttaa lukijan silmin luotettavammalta, vai jättää nimet pois, jolloin haastateltavat saattavat helpommin kertoa todelliset mielipiteensä. Päädyin siihen, että hyvien ja rehellisten vastausten saaminen on tutkimukseni kannalta tärkeämpää.

Tarkoitukseni oli kerätä vastaukset kirjallisesti ja lähetin avokysymykset neljälle henkilölle, joita halusin haastatella. Yksi haastateltavista toivoi kuitenkin puhelinhaastattelua. Suostuin puhelinhaastatteluun, koska haastateltavien vähäisyyden takia koin tärkeimmäksi saada hyviä vastauksia. Tarjosin puhelinhaastattelumahdollisuutta muillekin haastateltaville ja eräs toinenkin haasteltava piti sitä hyvänä ratkaisuna. Haastattelin siis kaksi puhelimitse ja yksi vastasi minulle kirjallisesti. Neljäs ei koskaan vastannut viesteihini. Jälkeenpäin ajateltuna sain puhelinhaastatteluista todella paljon enemmän hyödyllistä materiaalia, joten olisi kannattanut heti ehdottaa kaikille puhelinhaastattelua. Nyt haastateltavien vastauksien pituuksissa on todella paljon eroa ja Vaasan kaupungin puolelta vastaukset jäivät valitettavan vähäisiksi, joten varsinaista vertailua maakunnan ja kaupungin välillä en pystynyt tekemään.

Vaikka teoriaosuutta tehdessäni perehdyin paljon maakuntauudistuksen valmisteluun, sain haastatteluista runsaasti uutta tietoa ja erilaisia näkemyksiä. Koen, että haastattelut toivat hyvää näkökulmaa työhöni. Pohjanmaan maakunnan ja Vaasan

kaupungin valitseminen esimerkeiksi tarkempaan tutkimiseen oli myös hyvä ratkaisu. Eri maakunnilla on erilaisia toimintatapoja ja erityispiirteitä, joten työstä olisi helposti tullut liian laaja, jos olisin valinnut alueeksi koko Suomen.

Tutkimus on tehty ennen kuin eduskunta on käsitellyt uudistusta koskevat lakiluonnokset, joten opinnäytetyöni ei todennäköisesti säily pätevänä kovin pitkään. Sama ongelma on kuitenkin kaikissa sote- ja maakuntauudistusta koskevissa teoksissa. Työni tulee toimimaan kenties paremmin vertailukohtana sille, mitä ajatuksia ja tavoitteita on ollut ennen eduskuntakäsittelyä ja mitä sen jälkeen. Tiesin jo aiheen valitessani, että lakien puuttuminen tulee olemaan haasteellista. Halusin kuitenkin ryhtyä tähän tutkimukseen, koska maakuntauudistus kiinnostaa minua ja henkilökohtainen tavoitteeni olikin oppia itse ymmärtämään uudistuksen tarkoitus, seuraukset ja valmistelun eteneminen.

Lakien keskeneräisyys oli haasteellista myös kirjoittamisen kannalta. Opinnäytetyössä näkyy, etten ole aivan varma kirjoittaisinko tekstin joko sillä ajatuksella, että lait varmasti hyväksytään eduskunnassa tai sillä, että lait mahdollisesti saatetaan hyväksyä. Jälkeenpäin ajateltuna olisi kannattanut jo prosessia aloittaessa päättää kumpaa tapaa tulee käyttämään. Nyt eri kirjoitusmuodot tuovat tekstiin hieman sekavuutta.

Mielestäni onnistuin tiivistämään uudistuksen pääkohdat hyvin ymmärrettäväksi kokonaisuudeksi. Jätin yksityiskohtien, kuten rahoituksen, tarkastelun hieman vähemmälle, koska ne tulevat varmasti vielä muuttumaan paljonkin. Uskon, että työni luettuaan ihminen voi paremmin ymmärtää maakuntauudistuksesta käytäviä keskusteluja ja tulevaisuudessa mahdollisesti tapahtuvia muutoksia.

5.2 Jatkotutkimusehdotukset

Opinnäytetyötä tehdessäni minulle heräsi lukuisia jatkotutkimusehdotuksia. Mietin mahdollisuuksia, mikäli lait hyväksytään ja uudistus tulee voimaan, kuten on suunniteltu eli uudet maakuntavaltuustot aloittavat 1.1.2019 ja uudet maakunnat 1.1.2020. Maakuntavaltuuston aloitettua työnsä, voisi tutkia kuinka vastuun siirtäminen väliaikaiselta valmistelutoimielimeltä valtuustolle toimii, onko uudistuksella

edelleen sama aikataulu ja kuinka hallintosäännön tekeminen edistyy. Uudistuksen lopullisesti astuttua voimaan voisi selvittää, millaisia yllättäviä ongelmia aluksi on kohdattu, kuinka viranomaisten yhdistyminen sujuu ja onko henkilökunta saatu integroitua. Mielenkiintoinen olisi esimerkiksi aluehallintovirastojen ja Valviran yhdistyminen Valtion lupa- ja valvontavirasto Luovaksi.

Toinen vaihtoehto on, että uudistusta ei hyväksytä eduskunnassa ja se lykkääntyy seuraavien eduskuntavaalien yli uudelle hallitukselle. Tällöin voisi tutkia mahdollisia syitä uudistuksen kaatumiseen ja mitä seuraavaksi maakunnissa aiotaan tehdä. Eräs haastateltavani totesi, että Pohjanmaalla varmasti jollain tavalla hyödynnetään tätä jo tehtyä valmistelu- ja mietintätyötä, vaikka uudistus eduskunnassa kaatuisikin. Lisäksi mielenkiintoista olisi selvittää, miten julkisen hallinnon ja palveluiden digitalisaatio aiotaan toteuttaa ilman maakuntauudista. Tällä hetkellä suunniteltu aikataulu on todella tiukka, joten uudistuksen kaatumisen myötä digimuutoksen etenemiseen voisi tulla suuriakin muutoksia.

LÄHTEET

Kuntaliitto. Kunnan toiminnot. 26.5.2017. Viitattu 16.9.2017. https://www.kuntaliitto.fi/sites/default/files/media/file/Kuntien%20toiminta%20esitys_2017_suomi_0.pdf

Virtuaalikunnat: kuntien tehtävät. Viitattu 16.9.2017. <http://www.virtuaalikunta.net/fi/tietoajatehtavia/kuntientehtavat>

L 410/2015. Kuntalaki. Säädös säädöstietopankki Finlexin sivuilla. Viitattu 16.9.2017. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150410>

Kuntaliitto. Maakuntien liitot. Viitattu 11.1.2018. <https://www.kuntaliitto.fi/asiantuntijapalvelut/maakuntien-liitot>

Pohjanmaan liitto. Tietoa liitosta. Viitattu 11.1.2018. <https://www.obotnia.fi/tietoa-liitosta/>

L 20.11.2009/896. Laki aluehallintovirastoista. Säädös säädöstietopankki Finlexin sivuilla. Viitattu 18.1.2018. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2009/20090896>

Aluehallintovirasto. Toiminta ja tehtävät – Länsi- ja Sisä-Suomi. Viitattu 18.1.2018. <https://www.avi.fi/web/avi/avi-lansi-ja-sisa-suomi-toiminta-ja-tehtavat#.WnSpYq6WZhE>

L 20.11.2009/897. Laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista. Säädös säädöstietopankki Finlexin sivuilla. Viitattu 18.1.2018. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2009/20090897>

ELY-keskus. Suunnittelu ja seuranta. Viitattu 18.1.2018. <http://www.ely-keskus.fi/web/ely/suunnittelu-ja-seuranta#.WnSrPa6WZhE>

ELY-keskus. Tehtävät ja toiminta – Pohjanmaa ja Keski-Pohjanmaa. Viitattu 27.4.2018. <http://www.ely-keskus.fi/web/ely/ely-pohjanmaa-tehtavat-ja-toiminta#.WnSrva6WZhE>

Vaasan kaupunki. Kaupungin organisaatio. Viitattu 20.1.2018. <https://www.vaasa.fi/kaupungin-organisaatio>

Vaasan kaupunki. Hallinto ja talous. Viitattu 20.1.2018. <https://www.vaasa.fi/hallinto-ja-talous>

Alueuudistus. Yleisesittely. Viitattu 23.4.2018. <http://alueuudistus.fi/uudistuksen-yleisesittely>

Alueuudistus. Aikataulu. Viitattu 20.1.2018. <http://alueuudistus.fi/aikataulu>

Alueuudistus. Valtion lupa- ja valvontavirasto Luova. Viitattu 2.2.2018. <http://alueuudistus.fi/luova>

Kuntaliitto. Kunta- ja maakuntarajat. Viitattu 2.2.2018. <https://www.kuntaliitto.fi/asiantuntijapalvelut/kuntanumerot-ja-kuntapohjaiset-aluejaot>

HE 15/2017. Hallituksen esitys eduskunnalle maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi. Viitattu 25.4.2018. <https://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2017/20170015#idp451798416>

Alueuudistus. Maakunnan tehtävät. Viitattu 4.2.2018. <http://alueuudistus.fi/tehtavat>

Alueuudistus. Digitalisaatio. Viitattu 24.4.2018. <http://alueuudistus.fi/digitalisaatio>

Maakuntadigivisio 2025. Valmistelun yleistilanne, tiekartta ja muutostuki. 5.5.2017. Viitattu 11.2.2018. http://alueuudistus.fi/documents/1477425/2922536/VM_Valmistelun+yleistilanne%2C+tiekartta+ja++muutostuki.pdf/fb697a5e-c713-4338-8516-9cd79773daec

Sinun Pohjanmaasi. Viestintämateriaali. Tekstit suomeksi. 18.8.2017. Viitattu 11.2.2018. <https://2020.osterbotten.fi/materiaalit-ja-viestinta/viestintamateriaalia/>

Sinun Pohjanmaasi. Viestintämateriaali. Infopaketti. Viitattu 11.2.2018. <https://2020.osterbotten.fi/assets/11/Tiedostot/Materiaalia-kunnille/20170920-Landskapsreformen-Maakuntauudistus.pdf>

Pohjanmaan liitto. Tietoa liitosta. Viitattu 22.4.2018. <https://www.obotnia.fi/tietoa-liitosta/tehtavamme/>

Alueuudistus. Muiden tehtävien rahoitus. Viitattu 22.4.2018. <http://alueuudistus.fi/muiden-tehtavien-rahoitus>

Maakuntien tilakeskus. Maakunta- ja sote-uudistus. Viitattu 22.4.2018. <http://www.maakuntientilakeskus.fi/sote-ja-maakuntauudistus/>

Hallituksen linjaus sähköisen asioinnin tavoitetilasta vuonna 2022. Viitattu 23.4.2018. <http://vm.fi/documents/10623/1645697/Muistio+Strategiaistunto/cf16f950-b4c2-4048-9336-357167fd4faa/Muistio+Strategiaistunto.pdf>

Valtiovarainministeriö. Saavutettavuusdirektiivi. Viitattu 24.4.2018. <http://vm.fi/saavutettavuusdirektiivi>

Alueuudistus. Osallistuminen ja vaikuttaminen. Viitattu 25.4.2018. <http://alueuudistus.fi/osallistuminen-ja-vaikuttaminen>